

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Gfv.VI.30.177/2023/4.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Tibold Ágnes előadó bíró

Dr. Farkas Antónia bíró

Dr. Madarász Anna bíró

Salamonné dr. Piltz Judit bíró

A felperes: ...

A felperes jogi képviselője: Bihari Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bihari Krisztina ügyvéd)

Az I. rendű alperes: ...

Az I. rendű alperes jogi képviselője: Szabó Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szabó Tamás ügyvéd)

A II. rendű alperes: ...

A II. rendű alperes jogi képviselője: Czibor Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Czibor Zsolt ügyvéd)

A per tárgya: felmondás jogellenességének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék, 42.Pf.636.384/2022/4. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság, 18.P.86.719/2021/44. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet az elsőfokú ítéletre is kiterjedően hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

Megállapítja, hogy a felperesnek, illetve az I. rendű alperesnek személyenként 30.480 (harmincezer-négyszáznyolcvan) forint, a II. rendű alperesnek 15.240 forint (tizenötezer-kétszáznegyven) felülvizsgálati eljárási költsége merült fel azzal, hogy a meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illeték összege 70.000 (hetvenezer) forint.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A 2007. január 22-én létrejött kölcsönszerződés alapján az I. rendű alperes 44.403,81 CHF összegű kölcsönt nyújtott a felperes részére, aki azt 240 havi törlesztőrészletben vállalta visszafizetni.

[2] Az I. rendű alperes 2014. június 12-én kelt fizetési felszólításával tájékoztatta a felperest, hogy 1.055.975 forint tartozása áll fenn. A szerződés felmondására 2014. július 4-én került sor, amelyet 2018. augusztus 16-án 11048/Ü/865/2018/2. számon közjegyzői okiratba foglaltak.

[3] A felülvizsgált elszámolás adatai szerint a szerződés futamideje alatt tisztességtelenül felszámított összeg 5.193,63 CHF. Ez alapján az I. rendű alperes az elszámoláskor fennálló, lejárt 11.267.157,9 forint tartozásból 1.569.566,92 forintot levont, amely így 9.697.590,98 forint tartozást eredményezett.

[4] A kölcsönszerződésből fakadó követelést az I. rendű alperes 2018. október 2-án a II. rendű alperesre engedményezte.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[5] A felperes a felülvizsgálati kérelem tárgyát képező módosított kereseti kérelmében az I. rendű alperes által közölt (mind a magánokiratba, mind a közokiratba foglalt) felmondás érvénytelenségének megállapítását kérte. A II. rendű alperest ennek tűrésére kérte kötelezni. Állítása szerint a tisztességtelenül felszámított díjakra tekintettel nem állhatott fenn tartozása, miután a felmondás idején 1.055.975 forint összegű tartozása volt, amihez képest a tisztességtelenül felszámított díjak összege 1.569.566 forint volt.

[6] Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Az I. rendű alperes a felülvizsgált elszámoláshoz mellékelte részletes elszámoló levél adataira hivatkozással állította, hogy a felperes 2012. november 22-től egyáltalán nem tett eleget a fizetési kötelezettségeinek. Erre tekintettel az átszámított lejárt tartozása is folyamatosan nőtt, ami 2014. június 30-án 1.243.466,39 forintot tett ki. A felperes által a keresete alátámasztásaként csatolt számítás, valamint az általa előadott számítási módszer nem felel meg a jogszabályi előírásoknak, illetve a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződések felmondása jogszerűségének megítéléséről szóló 4/2021. Polgári jogegységi határozatban (a továbbiakban: PJE határozat) foglaltaknak.

Az első- és másodfokú ítélet

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Döntését a felülvizsgálati kérelemmel érintett részében azzal indokolta, hogy a felperesnek kellett igazolnia, hogy a felmondáskor az I. rendű alperes irányában túlfizetése volt, vagy nem állt fenn tartozása. A felperes által csatolt számítás nem felel meg a PJE határozatban foglaltaknak, miután az csak a felperes által befizetett összegeket tartalmazta, azt azonban nem, hogy az egyes hónapokra mekkora túlfizetése keletkezett a tisztességtelenül felszámított díjakból fakadóan, ezáltal a felperes a kereset alapját szolgáló tényeket nem tudta bizonyítani. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint nem állt fenn bizonyítási szükséghelyzet, és az anyagi pervezetésnek megfelelő tényállítás, számszaki levezetés esetén szakértő bevonása nélkül állást lehetett volna foglalni abban a kérdésben, hogy a tisztességtelenül felszámított díjakra is figyelemmel volt-e tartozása a felperesnek a felmondás időpontjában. Tekintettel arra, hogy a PJE határozatban szereplő számítási módszer nem igényel a négy alpműveletnél mélyebb számtani ismereteket, ezért nem állt fenn a szakértői bizonyítás törvényi feltétele.

[8] Az elsőfokú bíróság a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 525. § (1) bekezdés e) pontjának és az 523. § (1) bekezdésének felhívásával kifejtette, ha a kötelezett a főszolgáltatás részletekben való visszafizetésével késedelembe esik, az a súlyos szerződésszegés körében értékelhető. A perbeli esetben a felperes 20 hónapon keresztül nem fizette a kölcsön részleteit, így a felmondás nem jogellenes.

[9] A felperes felmondás jogellenességének megállapítására irányuló keresetét elutasító és az öt perköltségben marasztaló ítéleti rendelkezés ellen előterjesztett fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyta, az elsőfokú perköltség körében megváltoztatta, a perköltség összegét leszállította.

[10] A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság azon érvelését, hogy a felmondást nem teszi jogellenessé önmagában az a tény, hogy abban az I. rendű alperes nem tüntette fel a felmondásra okot adó tartozás összegét. A felmondást megelőző hónapban, 2014. június 12-én keltezett fizetési felszólításból ugyanis a felperes értesülhetett arról, hogy 1.055.975 forint tartozása áll fenn a kölcsönszerződésből eredően, amelynek a megfizetésével elkerülhette volna a felmondást. A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH2 törvény) szerinti elszámolásra a felmondást követően, 2015. április 28-án került sor, amelynek során 5.193,63 CHF tisztességtelenül felszámított összeget mutatott ki az I. rendű alperes, amelynek megfelelően 1.569.566,92 forintot vont le az elszámoláskor fennálló 11.267.157,9 forint tartozásból. A fenti tisztességtelenül felszámított összeget az I. rendű alperes az elszámolásig lejárttá vált teljes tartozás alapján számította ki, azaz a 11.267.157,9 forint tartalmazott 1.569.566,92 forint tisztességtelenül felszámított összeget. A felmondáskor azonban még csak 1.055.975 forint tartozása állt fenn a felperesnek, és az nem volt ismert, hogy ebből a tartozásból milyen összeg volt tisztességtelen.

[11] A másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a PJE határozat IV.6. pontja szerint a felmondást megelőzően a törlesztőrészleteknek az érvénytelen kikötésen alapuló hányadára teljesített befizetéseket is értékelni kell az adós javára. Azt ugyanakkor, hogy pontosan milyen összegű volt a felmondáskor fennálló tisztességtelenül felszámított összeg, a perben rendelkezésre álló adatok alapján a felperes nem számította ki, a fentiek alapján pedig nem helytálló az arra való hivatkozása, hogy elegendő a felmondáskor fennálló összeg és a

tisztességtelenül fennálló összeg összehasonlítása a túlfizetés megállapításához, mivel nem ezt a két összeget kell összehasonlítani ennek a kérdésnek az eldöntéséhez.

[12] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felmondásra okot adó hátralék, az elszámoláskor fennálló hátralék és az elszámoláskor fennálló hátraléokra megállapított tisztességtelenül felszámított összeg egybevetésével lehet arról állást foglalni nagyságrendileg, hogy az adósnak fennállt-e tartozása a felmondáskor, vagy sem. Eseti döntések alapján rámutatott arra, hogy szakértői bizonyítás akkor válhat szükségessé, ha az összehasonlítás során nem adható megnyugtató válasz a fenti kérdésre. A perbeli esetben azonban, ha a 11.267.157,9 forint 1.569.566,92 forint tisztességtelenül felszámított összeget tartalmazott, akkor az 1.055.975 forint 147.102 forintot, amelyet levonva az 1.055.975 forintból, megállapítható, hogy 908.000 forint fölötti tartozása állt fenn a felmondáskor a felperesnek.

[13] Ez a jelentős összegű tartozás megalapozhatta az azonnali hatályú felmondást, különös tekintettel arra a tényre, hogy a felperes 20 hónapon keresztül általa sem vitatottan egyáltalán nem tett eleget a fizetési kötelezettségének. Mivel jelen megállapításra irányuló perben a másodfokú bíróság ezt elegendőnek ítélte a felmondás jogszerűségének megállapításához, ezért szükségtelennek találta igazságügyi szakértő kirendelését a felmondáskor fennálló, pontosan kiszámított tartozás megállapítására.

[14] A másodfokú bíróság rámutatott továbbá arra, hogy az I. rendű alperes adatszolgáltatására csak szakértő kirendelése esetén lett volna szükség, ezért az elsőfokú bíróság nem követett el lényeges eljárási szabálysértést a felperes bizonyítási indítványainak mellőzésével.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[15] A jogerős ítélet ellen a felperes felülvizsgálati kérelmet és felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet terjesztett elő. A felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítéletet megváltoztatásával a felmondás jogellenességének a megállapítását, másodlagosan a jogerős ítélet elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[16] Állította, hogy a jogerős ítélet sérti a régi Ptk. 302. § b) pontját, 303. § (3) bekezdését, 321. §-át, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 2. §-át, 237. § (3) bekezdését, 265. § (1)-(3) bekezdését, 279. §-át, 346. § (4) és (5) bekezdését, 409. § (3) bekezdését, a DH2 törvény 5. és 6. §-át, a PJE-t, a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának Jpe.I.60.015/2021/15. számú határozatát, valamint ellentétes a BH2018. 282., BH2022. 47. és BH2022. 76. számú eseti döntésekben írtakkal.

[17] Kifejtette, a másodfokú bíróság által alkalmazott számszaki levezetés nem felel meg a Kúria gyakorlatának. Aszerint ugyanis az alperesek kötelesek minden hónapban az árfolyamrés arányos összegével csökkenteni a terheléseket, mert ezzel túlfizetésben volt. Meg kell állapítani ezen összegek késedelmi kamattal növelt összegét, és az így göngyölített túlfizetésekkel kell a felmondáskor lejárt tartozás összegét csökkenteni. Ehhez azonban szakértő bevonására lett volna szükség, az erre vonatkozó bizonyítási indítványának elutasítására jogszabálysértően került sor. Hivatkozott arra is, hogy a Kúria gyakorlata szerint is bizonyítási szükséghelyzet áll fenn az ilyen típusú perekben az adósok oldalán, hiszen a hitelezők rendelkeznek a számszaki levezetéshez, és végső soron a szakértői bizonyításhoz

szükséges adatokkal. Ez alapján az eljárás bíróságok az eljárási szabályok megsértésével fordították meg a bizonyítás terhét és kötelezték a felperest annak bizonyítására, hogy a felmondáskor nem állt fenn tartozása.

[18] Eljárási szabálysértésként arra is hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése nem felelt meg a Pp. 237. §-ának, figyelmen kívül hagyta, hogy a bíróság csak anyagi jogi kereteken belül gyakorolhatja az anyagi pervezetést. A Pp. 265. § (1) bekezdésének megsértésével utasította el a felperes bizonyítási indítványait, és nem tett eleget az indokolási kötelezettségének. A másodfokú bíróság pedig téves, a Kúria gyakorlatával ellentétes indokolással értett egyet a szakértői bizonyítás mellőzésével és azzal, hogy az elsőfokú bíróság nem kötelezte az I. rendű alperest adatszolgáltatásra.

[19] Az I. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Az eljárás során tett nyilatkozatait fenntartva hangsúlyozta, hogy a felperes érdemben nem tudta vitatni, és nem is vitatta az I. rendű alperes által csatolt részletes elszámolólevél tartalmát, nem emelt semmilyen számszaki kifogást, amely az elszámolás eredményét megkérdőjelezte volna.

A Kúria döntése és jogi indokai

[20] A Kúria elsődlegesen rögzíti, hogy a felperes szükségtelenül terjesztett elő a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet, mivel az adott esetben sem a Pp. 408. § (1) bekezdése, sem a (2) bekezdése nem zárta ki a felülvizsgálatot. Ha a vagyoni jogi perben az igény értéke nem határozható meg, a felülvizsgálat nem kizárt az értékhatárkorlátra tekintettel (Kúria Pfv.I.20.752/2021/5.). Megállapítható továbbá, hogy bár a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság érdemi elutasító döntésével, azonban – az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi levezetéssel, általa érdemben vizsgált arányosítási elszámolás eredményeként kimondott jogszerű felmondásra alapítottnak – részben eltérő indokolással, ezért a Pp. 408. § (2) bekezdése szerinti kizárás sem érvényesült. Nem volt tehát akadálya a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálatának, ezért a Kúria az engedélyezés iránti kérelem elbírálását mellőzte [a felülvizsgálat engedélyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény 7. pont].

[21] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és az ott megjelölt okokból az alábbiak szerint jogszabálysértőnek találta.

[22] A felülvizsgálati kérelemben megjelölt eljárási szabálysértések kapcsán a Kúria rámutat, a Pp. 406. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás tárgya a jogerős ítélet, az abban megjelölt jogszabálysértés, vagy a Kúria közzétett határozatától eltérés vizsgálata. A felperes a felülvizsgálati kérelmében az anyagi pervezetésben, a bizonyítási érdek, a bizonyítási szükséghelyzet helytelen megítélésében, illetve az indokolási kötelezettség megsértésében megnyilvánuló eljárási szabályok megsértését, illetve ezen eljárási rendelkezések tekintetében a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltérést az elsőfokú ítélet vonatkozásában állította, ezért a felülvizsgálati kérelem ezen hivatkozásai nem eredményezhették a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését.

[23] A Kúria ugyanakkor egyetértett a felperes felülvizsgálati kérelmében kifejtett álláspontjával, miszerint a másodfokú bíróság által alkalmazott elszámolási módszer (amelyben lényegében a felülvizsgált elszámolásig lejárttá vált teljes tartozásból a tisztességtelenül felszámított összeg arányát vetítette a felmondást megelőző, 2014. június 12-

én kelt felszólításban megjelölt összegre, és ugyanebben az arányban határozta meg nagyságrendileg, becsléssel a felmondás időpontjában tisztességtelenül felszámolt összeget) ellentétes a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 24. § (1) bekezdés c) pontja szerint a bíróságokra kötelező PJE határozatban, valamint a felülvizsgálati kérelemben is hivatkozott precedensértékű határozatokban kifejtett elszámolási elvekkel.

[24] A Kúria a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződések felmondása jogszerűségének megítélése körében egyértelmű elszámolási módot határozott meg. Eszerint a fogyasztó által befizetett összeget teljes egészében (tehát az érvénytelen részhez kapcsolódó többletszolgáltatást is) a szerződés teljesítéseként kell – a pénztartozás teljesítésére vonatkozó szabályok szerint – elszámolni. Ha a többletszolgáltatást teljesítő adós a teljesítéskor az érvényesen kikötött szolgáltatás tekintetében késedelemben volt, a többletszolgáltatást a hátralékos szolgáltatásra kell elszámolni [régi Ptk. 290. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont, 293. §]. Ha pedig az érvényesen kikötött szolgáltatás vonatkozásában a teljesítéskor nem állt fenn késedelem, a többletszolgáltatást idő előtti teljesítésként [régi Ptk. 282. § (2) bekezdés, 292. § (2) bekezdés] kell figyelembe venni, és a következő törlesztőrészletre elszámolni.

[25] Ha az állapítható meg, hogy az adósnak a felmondáskor fennállt olyan lejárt tartozása, amely – az arányosság követelményét is figyelembe véve – megalapozhatta a felmondást, a felmondás jogszerűnek minősül, tekintet nélkül arra, hogy a tényleges tartozás összege esetlegesen kisebb a felmondásban, illetve a megelőző fizetési felszólításban közölnél (PJE határozat 6. és 7. pont).

[26] Az elsőfokú bíróság a bizonyítási érdek tekintetében elfoglalt téves álláspontja miatt ezt az elszámolást nem végezte el, míg a másodfokú bíróság a PJE határozatnak nem megfelelő módon végezte azt el. A felülvizsgálati eljárásban érdemi határozat abban az esetben sem lenne hozható, ha az ahhoz szükséges adatok rendelkezésre állnának, mert ezzel sérülne a felek jogorvoslati joga, azonban az alábbiak szerint a megalapozott döntéshez jelenleg nincs is elegendő információ.

[27] Az adott ügyben a rendelkezésre álló adatokból megállapítható, hogy a felperes a felmondást megelőzően hosszabb ideje egyáltalán nem tett eleget a fizetési kötelezettségének, így kétségtelenül hátralékban volt. Iratellenesen hivatkozott ugyanakkor az I. rendű alperes arra, hogy a felperes nem emelt számszaki kifogást az általa csatolt, illetve előadott elszámolással kapcsolatban, hanem kizárólag arra hivatkozott, hogy a felülvizsgált elszámolásban kimutatott tisztességtelenül felszámított (teljes) összeg meghaladja a felmondáskori tartozását. Ezzel szemben a felperes az eljárás során azt is állította, hogy a felmondás előtti, 2014. június 12-én kelt fizetési felszólításban szereplő 1.055.925 forinttal szemben az I. rendű alperes a részletes elszámoló levélben kimutatott, a felperes felmondást megelőző (2014. június 30-i) átszámított tartozását – amely főszabály szerint a felperesre nézve kedvezőbb eredménnyel kell, hogy járjon – 1.243.466 forintban szerepeltette (36. sorszámú jegyzőkönyv), és ezen az alapon is vitatta a felülvizsgált elszámolás mellékletét képező részletes elszámoló levél helytállóságát.

[28] Azt helytállónan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a felperes érdekében áll annak bizonyítása, hogy a felmondáskor nem állt fenn tartozása, vagy ha fenn is állt, annak összege nem alapozza meg a rendkívüli felmondást. Ugyanakkor alappal hivatkozott a felperes arra, hogy az alperesek rendelkeznek mindazokkal az adatokkal, amelyek alapján megítélhető a felmondás jogszerűsége, ezért a felperesként fellépő fogyasztó a Pp. 265. § (2) bekezdése szerint bizonyítási szükséghelyzetben van. Ez következik egyebekben abból is, hogy a felek között a fogyasztó hátrányára jelentős információs aszimmetria áll fenn, a pénzintézet rendelkezik az általa nyilvántartott adatokon felül az ismertetett elvek szerinti elszámolás elkészítéséhez szükséges ismeretekkel, szakapparátussal. Az alperes adatszolgáltatásnak kell az elszámolás alapját képeznie, és ha abban ellentmondás

mutatkozik, mint jelen esetben is, annak feloldása, magyarázata is az alperes érdekkörébe tartozik, illetve – a felperes indítványának megfelelően – szakértői bizonyítást tehet szükségessé, amennyiben a rendelkezésre álló adatok alapján szakértő bevonása nélkül nem dönthető el a felmondás jogszerűsége, illetve jogellenessége.

[29] A Kúria abban egyetértett a másodfokú bíróság álláspontjával, ha a rendelkezésre álló adatokból egyértelműen, ítéleti bizonyossággal megállapítható, hogy a felmondáskor fennálló hátralék – a tisztességtelenül felszámított összegek (és a fizetési késedelem) figyelembevétele mellett is – alapot adott a felmondásra, a felmondás jogellenességére alapított kereset elbírálásához nem szükséges a felmondás időpontjára vetített pontos lejárt tartozás meghatározása, ezért nem feltétlenül szükséges szakértő kirendelése a felmondás jogszerűségének megítéléshez. Az adott ügyben a másodfokú bíróság saját maga számolt el {másodfokú ítélet [13]}, és megállapította, hogy ha a 11.267.157,9 forint 1.569.566,92 forint tisztességtelenül felszámított összeget tartalmazott, akkor az 1.055.975 forint 147.102 forintot, amelyet levonva az 1.055.975 forintból, megállapítható, hogy 908.000 forint fölötti tartozása állt fenn a felmondáskor a felperesnek. Ez a másodfokú bíróság által alkalmazott arányosítási számítási mód {„a felmondásra okot adó hátralék, az elszámoláskor fennálló hátralék és az elszámoláskor fennálló hátralékra megállapított tisztességtelenül felszámított összeg összevetésével lehet arról állást foglalni nagyságrendileg, hogy fennállt-e az adósnak tartozása a felmondáskor, vagy sem”, másodfokú ítélet [13]} nem felel meg a PJE határozatban adott iránymutatásnak (göngyölített elszámolás), és a fentiek szerint a számítás során figyelembe vett hátralékos összeghez képest a perben tett I. rendű alperesi nyilatkozatra tekintettel ez utóbbi adat aggályosnak, illetve további adatszolgáltatás hiányában legalábbis kétségesnek tekinthető. Miután a másodfokú bíróság ezzel az indokolással hagyta helyben az elsőfokú bíróság ítéletét, az így általa megállapított és jelentősnek minősített 908.000 forint fölötti tartozást értékelve mutatott rá arra, hogy ez megalapozhatta az azonnali hatályú felmondást, különös tekintettel arra a tényre, hogy a felperes 20 hónapon keresztül általa sem vitatottan egyáltalán nem tett eleget a fizetési kötelezettségének. Így – figyelemmel arra is, hogy a Pp. 422. §-a szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős ítélet meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján köteles döntenie – a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján megalapozottan nem lehet állást foglalni abban a kérdésben, hogy a felmondás megalapozott volt-e.

[30] A Kúria mindezekre tekintettel a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet az elsőfokú ítéletre is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a perfelvételi szaktól új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[31] Az új eljárásban az elsőfokú bíróságnak lehetőséget kell adnia a felek részére a perfelvételi nyilatkozataik megtételére azzal, hogy jelen határozatban kifejtettek szerint a felperes abban az esetben tud eleget tenni az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek, ha az I. rendű alperes az ehhez szükséges adatokat rendelkezésre bocsátja, a konkrét ügyben elsődlegesen nyilatkozik a felmondást megelőző felszólítás és a felülvizsgált elszámolásban ugyanerre a hónapra kimutatott átszámított tartozás közötti ellentmondásra, vagy korrigálja a korábban adott téves adatokat. A felek további nyilatkozataitól függően lesz az elsőfokú bíróság abban a helyzetben, hogy megalapozottan állást tudjon foglalni abban a kérdésben, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján a PJE határozatnak megfelelő elszámolás szakértő igénybevétele nélkül is elvégezhető-e, vagy szükséges-e szakértői bizonyítás annak megállapításához, hogy az I. rendű alperes jogszerűen gyakorolta-e a rendkívüli felmondási jogát, azaz a felperesi késedelem időtartama és lejárt tartozása – annak mértékére, illetve a hátralék összegére figyelemmel – olyan súlyos szerződésszegésnek tekinthető-e, amely megalapozta a szerződés azonnali hatályú felmondását.

[32] A Kúria a Pp. 424. § (4) bekezdés alapján a felperes személyes költségmentességére tekintettel meg nem fizetett, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdés *d)* pontja és 50. § (1) bekezdése szerint számított felülvizsgálati eljárási illeték összegét, valamint a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségek összegét csak megállapította, annak viselése, illetve megfizetése kérdésében az új határozatot hozó bíróság dönt. A felperes és az I. alperes felülvizsgálati eljárási költsége a képviseletet ellátó jogi képviselők – a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5) és (6) bekezdése alapján, a kifejtett képviseleti tevékenységgel arányban álló – munkadíjának összegéből áll, amely az áfát tartalmazza. A II. rendű alperes felülvizsgálati eljárási költségét a Kúria a felülvizsgálati tárgyaláson való megjelenésével összefüggésben állapította meg.

[33] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 376. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján tárgyaláson bírálta el.

[34] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pontja zárja ki.

Alkalmazott jogszabályok és joggyakorlat

[35] 2016. évi CXXX. törvény 265. § (1), (2)

[36] 1959. évi IV. törvény 321. § (1)

[37] A deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződések felmondása jogszerűségének megítéléséről szóló 4/2021. Polgári jogegységi határozat

A döntés elvi tartalma

[38] A deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés felmondása jogellenességének megállapítása iránti perben a felperest terheli annak bizonyítása, hogy a felmondáskor – a felülvizsgált elszámolásban kimutatott tisztességtelenül felszámított összeg figyelembevétele mellett – nem állt fenn tartozása, vagy csak olyan összegben állt fenn, hogy az nem alapozta meg a rendkívüli felmondást. A fogyasztó felperes azonban bizonyítási szükséghelyzetben van, az ehhez szükséges adatokat a pénzintézetnek kell rendelkezésre bocsátania.

[39] Azt, hogy a felmondáskor fennálló tartozás összege megalapozta-e a felmondást, a 4/2021. PJE határozatban meghatározott elszámolási elvek szerint kell megállapítani.

Budapest, 2024. január 17.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Antónia s.k. bíró, Dr. Madarász Anna s.k. bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró

Kúria
VI.Gfv.30.177/2023/4/II

9

hitelélül:

A kiadmány

S.K.

bíróági ügyintéző